

Dünya Hayatının Geçiciliği ve Cihadın Önemi

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbi'l-âlemîn. Ves-salâtü vesselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-ahirîne Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecme'în ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'dü:

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Kura ile açılmış sayfalardan üç dört hadîsi şerîfi okuyacağım.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

An Enesin radiyallâhu anhu kâle, kâle Resûlullâhi sallallahu aleyhi ve sellem. “Enes radiyallahu anh'ten rivayet edilmiş ki Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri şöyle buyurmuştur;

يُؤْتَى بِأَنْعَمِ أَهْلِ الدُّنْيَا مِنْ أَهْلِ النَّارِ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فَيُصْبَغُ فِي جَهَنَّمَ صَبْغَةً، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ
يَا ابْنَ آدَمَ هَلْ رَأَيْتَ خَيْرًا قَطُّ، هَلْ مَرَّ بِكَ نَعِيمٌ
قَطُّ فَيَقُولُ لَا وَاللَّهِ يَا رَبِّ، وَيُؤْتَى بِأَشَدِّ النَّاسِ
بُؤْسًا فِي الدُّنْيَا مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيُصْبَغُ فِي
الْجَنَّةِ صَبْغَةً فَيُقَالُ لَهُ يَا ابْنَ آدَمَ هَلْ رَأَيْتَ
بُؤْسًا قَطُّ، هَلْ مَرَّ بِكَ شِدَّةٌ قَطُّ فَيَقُولُ لَا وَاللَّهِ يَا
رَبِّ مَا مَرَّ بِي بُؤْسٌ قَطُّ، وَلَا رَأَيْتُ شِدَّةً قَطُّ

[Yü'tâ] bi-en'ami ehli'd-dünyâ min
ehli'n-nâri yevme'l-kıyâmeti fe-yüsbağu
sabğaten sümme yükâlü: Yebne âdeme, hel
raeyte hayran kattü? Hel merra bike naîmün
kattü? Fe-yekûlü lâ vallâhi yâ Rabbi. Ve-yü'tâ
bi-eşeddi'n-nâsi bü'sen fi'd-dünyâ min ehli'l-
cenneti fe-yüsbağu sebğaten fi'l-cenneti. Fe-
yükâlü lehû: Yebne âdeme, hel raeyte bü'sen
kattü. Hel merra bike şiddetün kattü? Fe-
yekûlü lâ vallâhi mâ merra bî bü'sün kattü, ve
lâ raeytü şiddeten kattü.

a. Dünyanın En Çok Nimetlerine Nail Olmuş ve Cehennem Ehli Bir Kimse- nin Kıyametteki Durumu

Ravâhu Müslim rahmetullahi aleyh.

Peygamber Efendimiz'in bu hadîs-i şerîfide buyuruluyor ki;

[Yü'tâ] bi-en'ami ehli'd-dünyâ min ehli'n-nâri yevme'l-kıyâmeti. “Kıyamet gününde cehennem ahalisinden bir kişi meydana, ortaya getirilir.” Ama, *Bi-en'ami ehli'd-dünyâ.* “Dünyanın en çok nimetler içinde yaşamış olan kişisi, dünyada iken en çok nimetlere mazhar olan kimse, cehennemliklerden bir tanesi kıyamet gününde ortaya getirilir.” *Fe-yüsbağü sabğaten.* “Şöyle cehenneme bir daldırılır, çıkartılır.” Biraz şöyle, cehennem nasılmış kendisine bir gösterilir. *Sümme yükâlü.* “Sonra kendisine denilir ki.” *Yebne âdeme.* “Ey ademin oğlu, ey insan!” *Hel raeyte hayran kattu? Hel merra bike naîmün kattu?* “Hiç sen dünyadayken bir hayır gördün mü? Sana hiç böyle bir nimet geldi de mutlu oldun mu dünya da iken? diye kendisine sorulur.” *Fe-yekûlü.* “Der ki.” *Lâ vallahi yâ rabbi.*

“Hayır, vallahi sana andolsun ki yâ Rabbi, hiç görmedim, der.”

Ve-yü'tâ bi-eşeddi'n-nâsi bü'sen fi'd-dünyâ min ehli'l-cenneti. “Cennet ehlinde dünyadayken en çok meşakkate uğramış olan bir insan ortaya getirilir.” *Fe-yüsbağu sebğaten fi'l-cenneti.* “Cennette şöyle biraz bir nimetlendirilir. Biraz cennetin nimetlerinden şöyle bir tattırılır, şöyle bir batırılır çıkarılır.” *Fe-yükâlû lehû.* “Sonra sorulur.” *Yebne âdem, hel raeyte bü'sen kattü, hel merra bike şiddetün kattü?* “Sen dünyada iken hiç böyle bir sıkıntı çektin mi, hiç sana şöyle bir üzücü sıkıcı [olay geldi mi?]” *Fe-yekûlü lâ vallahi.* “Hayır yâ Rabbi, sana yemin olsun ki.” *Mâ merra bâ bü'sün kattü.* “Hiç bana öyle bir üzücü, sıkıcı olay gelmedi.” *Ve lâ raeytü şiddeten kattü.* “Dünyada böyle hiçbir sıkıntı çekmedim yâ Rabbi, der.”

Hadis alimi İmam Müslim, Müslim-i Nisaburî rivayet etmiş.

Dünyada en nimetlerin içinde yaşamış adam, en çok nimet tatmış adam, mutlu olmuş

adam, cehenneme şöyle birazcık daldırılıp çıkartılıp;

“Dünyada hiç nimet lezzet yaşadın mı?” [diye] soruluyor;

“Hayır tatmadım.” [diyor.]

Yani dünyadaki vız gelir tırışt gider, azıcık bir şey, unutulur. [Cehennem ehli kişi] cehenneme şöyle bir daldırılıp çıkartıldıktan sonra o dünyadaki nimetlerin hiçliğini, hiçbir para etmediğini anlar. Kendisini hiç nimet tatmamış gibi hisseder ve “Hiç [nimet] tatmadım.” der. Halbuki ömrü hep saraylarda, zevklerde, sefaalarda, çalgılarda, eğlencelerde belki haremelerde, şeylerde geçti. Cehennem ehlinin hali bu.

Cennet ehlerinden bir kimse de dünyada en çok [sıkıntılı] günler geçirmiş, en ıstıraplı zaman yaşamış, çok dertlere, belalara uğramış bir insan getirilir. Şöyle cennetin içine bir girer, şöyle bir cennetin nimetlerine [batırılır çıkarılır,] azıcık şöyle bir [tattırılır.] Ona da, “Dünyada sen hiç sıkıntıya uğradın mı?” [diye sorulur, o da; “Hiç bana öyle üzücü, sıkıcı olay

gelmedi yâ Rabbi!] Hiçbir [sıkıntıya uğramadım” der.] Böyle [cennetin azıcık] tadılması dünyadaki küçücük meşakkatlerin hepsini unutturur.

Yani bu dünya hayatı[nın] tamamı, 80 senesi, 100 senesi nimet ve lezzet içerisinde geçse âhirette bir an gibi gelmeyecek, “[Hiçbir nimet] tatmadım.” diyecek. Dünyada bütün ömrü kahırla, cevr ü cefâ çekmekle, sıkıntıyla üzüntüyle geçmiş olan bir kimse bile âhirette cennetin birazcık nimetlerini görünce oh, o kadar mutlu olacak ki hiç dünyada sıkıntı [çekmemiş gibi olacak, dünyada çektiği sıkıntılar cennet nimetleri yanında] çok önemli değil. Dünyada nimetler yediyse cehenneme gidecekse, dünyadaki şeyler sıfır. Keşke [dünyada] hep kahır çekseydi de cennetlik olsaydı da o cehenneme düşmeseydi. Buradaki hiç, hiçbir şeye yaramayacak. Firavun’un hayatı, Nemrut’un hayatı, bilmem falanca kralın, filanca hükümdarın hayatı sıfır, kıymeti yok.

Ömrü meşakkatle geçmiş insan ise cenneteki nimetleri görünce [dünyada hiç sıkıntı çekmemiş gibi olacak. Dünya da yaşarken iba-

detlerinden] kesilmiyor, [sıkıntılara] sabrediyor, hâline şükrediyor. Cehenneme girecekse bir insanın yanında [dünyanın] sefası da mühim değil. Bir insanın nazarında, cennete gidecekse dünyanın cefası da mühim değil. Âhirette anlayacak bunu. Çünkü âhiret sonsuz olduğu için dünya onun yanında sıfırın yanında sıfır kalacak. [İnsan dünyada] ne hal olursa olsun Cenâb-ı Hakk'a güzel kulluktan vazgeçmeyecek. Sırp da gelse Rus da gelse...

Felek her türlü esbâb-ı cefâsın toplasın gelsin. diyor. Felek toplayıp gelmiyor ama hepsi Cenâb-ı Hakk'ın takdiri. Feleğin birşeyi yok. Ama her ne türlü baskı, tazyik olsa bile dinden imandan ayrılmayacak, yine yaşamaya, uygulamaya gayret edecek. Her ne türlü zevk teklif edilse; paralar, hazineler, zenginlikler, mevkiler [verilse güzel kulluktan vazgeçmeyecek.] Pek çok insan bunun aksini yapıyor, azcık menfaat için dinini, âhiretini mahvediyor. Azcık zevk için âhiretini mahvediyor. Dünya hayatının iki para etmeye, bir para etmeyen, bir pul etmeyen küçük bir zevki uğruna âhirette ebedî cehenneme girmekten gözünü kırpmıyor. Maalesef!..

مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلَّا كَمَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ
أُصْبُعَهُ فِي الِيمِّ فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ.

Ani'l-müstevridi'bni şeddâdin radiyalahu anhu kâle: Kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem: Me'd-dünyâ fi'l-âhirati illâ mâ yec'alü ahadüküm üsbü'ahû fi'l-yemmi fe'l-yenzur bi-me yerci'.

Bunu da Müslim isimli hadis alimi [nakletmiştir.] Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“Dünya âhiretle kıyaslandığı zaman, insanın parmağını denize daldırdıktan sonra denizden çıkan ıslaklık kadardır.”

[Parmak] ne kadar ıslaklıkla çıkar[sa] işte dünya o kadardır. Okyanusa parmağını daldırıyorsun çıkarıyorsun, bir ıslaklık; elinde denizden bir ıslaklık. İşte dünya âhiretin nazarında o okyanusa göre [parmaktaki] şu ıslaklık kadar az.

Parmağındaki o ıslaklık o denizin nesiyle ölçülebilir, nasıl, hangi rakamla ifade edebilirsin?

Hiç ifade edilmez. Dünyanın hiç öneminin olmadığını gösteren [bir ifade.]

Fe'l-yenzur bi-me yerci'. "Ne kadar az birşeyle döner! Bunu düşünüversin." diyor Peygamber Efendimiz.

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ بِالسُّوقِ، دَاخِلًا مِنْ بَعْضِ الْعَالِيَةِ، وَالنَّاسُ كَنَفْتَهُ، فَمَرَّ بِجَدِّي أَسْكَ مَيِّتٍ، فَتَنَاوَلَهُ فَأَخَذَ بِأُذُنِهِ، ثُمَّ قَالَ: «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ هَذَا لَهُ بِدِرْهِمٍ؟» فَقَالُوا: مَا نُحِبُّ أَنَّهُ لَنَا بِشَيْءٍ، وَمَا نَصْنَعُ بِهِ؟ قَالَ: «أَتُحِبُّونَ أَنَّهُ لَكُمْ؟» قَالُوا: وَاللَّهِ لَوْ كَانَ حَيًّا، كَانَ عَيْبًا فِيهِ، لِأَنَّهُ أَسْكَ، فَكَيْفَ وَهُوَ مَيِّتٌ؟ فَقَالَ: «فَوَاللَّهِ لِلدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ، مِنْ هَذَا عَلَيْكُمْ»

[An] Câbirin enne Resûlallah sallallahu aleyhi ve sellem merre bi's-sûki ve'n-nâsü femerra bi-cedyin esekke meyyitin fe-tenâvelehû fe-ehaze bi-üzünihî. [Sümme kâle,] ey-yüküm yuhibbü enne hâzâ lehû bi-dirhemîn.

Fe-kâlû mâ nühibbu ennehû lenâ bi-şey'in. Ve mâ nesna'u bihî. Kâle e uhibbûne ennehû leküm? Kâlû vallâhi lev kâne hayyen kâne ayben hû esekkü fe-keyfe ve hüve meyyitün? Fe kâle fe-vallâhi le'd-dünyâ ehvenü alellâhi min hâzâ aleyküm.

Ravâhu Müslim. Ve kavluhû kenetefeteyhi ey an cânibeyhi. Esekkü es-sağîru'l-üzüni.

Câbir *radıyallahu anh'*ten rivayet edildiğine göre;

“Peygamber Efendimiz [*sallallahu aleyhi ve selem.*]” *Merra bi's-sûki ve'n-nâsü kenetefeteyhi.* “İki tarafında ahaliden, ashabından insanlar olduğu halde Peygamber Efendimiz çarşıya girmiş.” *Fe-merra bi-cedyin esekke meyyitin fe-tenâvelehû fe-ehaze [bi-üzünihî.]* “Orada kısa kulaklı, ölü bir oğlak gördü.”

Hani pazar yeri dediğimiz [de], böyle kaldırımları yapılmış, üstü gölgelikli şahane bir çarşı pazar düşünmeyin. [Üstü açık] meydana ahâli mallarını yaymış, tozlu topraklı bir meydan; çöpler bir tarafta, mallar bir tarafta, öyle

bir yer herhalde. Orada herhalde sürü geldiği zaman oğlaklardan bir oğlak ölmüş.

Küçük kulaklı ölü bir oğlak gördü. Onu, ölü oğlağı, küçük hayvanı böyle bir kulağından tutmuş, -demek ki annesinin yanında gezerken [ölmüş]- dedi ki;

Eyyüküm yuhibbi enne hâzâ lehû bi-dirhemin. “Kim ister ki bu oğlağı bir dirheme alsın?” Bir dirhem versin de bu oğlak onun olsun. Yani bir dirheme bu oğlağı kim satın alır?

Ölmüş oğlak, kısa kulaklı, kusurlu yani sakat. Kim bir dirheme alır, diyor. Dirhem, o zaman gümüş para. Boyları, ebadları neyse bilmiyorum.

Neyse yani...

[Kulağından tutup] oğlak ölüsünü kaldırıyor, “Kim almak ister bunu? [diye soruyor.] Diyorlar ki;

“Yâ Resûlallah!” *Mâ nühibbu ennehû lenâ bi-şey'in.* “Herhangi bir para karşılığında bunun bizim olmasını hiçbirimiz istemez, hiçkimse bunu almaz.” *Ve mâ nesna'u bihî.* “Biz onu ne yapalım?” “Ölmüş bir oğlak. *Kâle e*

hibbûne ennehû lekûm? “Sizin olmasını istemiyor musunuz ya, istemiyor musunuz onu?” diye soruyor. *Kâlû vallahi lev kâne hayyen kâne ayben ennehû esekkü.* “Eğer canlı olsaydı, yine kusurlu, sakattı. Kulağında kusur var.” *Fe-keyfe ve hüve meyyitün?* “Bir de ölmüş üstelik. Canlı olsaydı bile bir para etmezdi. Bir de ölmüş. Ne yapalım, istemeyiz.”

“İstemiyor musunuz?”

“İstemiyoruz.”

Fe-kâle. “Bunun üzerine Peygamber Efendimiz buyurdu ki;” *Fe-vallâhi.* “O halde bilin ki, Allah’a yemin olsun ki...” *Led-dünyâ ehvenü.* “Dünya bundan daha aşağıdır, kıymetsizdir.” *Alellahi min hâzâ aleyküm.* “Sizin yanınızda bu oğlağın beş para etmediği gibi, dünya da Cenâb-ı Hakk’ın nazarında o kadar kıymetsizdir.”

Dünyayı alacağız diye âhiretini herkes mahvediyor. Kazanacağım diye namaza gelmiyor. Haram mal elde edeceğim diye Allah’ın yasaklarını çiğniyor. Ömrünü günah yolunda geçiriyor.

Ne yapacağız?

Âhirete kıymet vereceğiz. Âhireti kazanmaya, Allah'ın rızasını kazanmaya, cenneti kazanmaya çalışacağız. “Bunları sana vereceğiz, gel dininden fedakârlık yap.” deseler bile, dünyayı verseler [bile] vermeyeceğiz.

“Verme dünyaları alsan bu cennet vatanı.” dediği gibi...

Cennet vatan ne! [Dünyaları verseler satma] âhiretini...

Sana ne verseler, [ne verirlerse versinler] almamak lazım. İnsanların almaması lazım ama alıyorlar. Müslüman anne babanın evlâdı İslâm'ı bırakıyor [dünyayı alıyor, dünyaya da alıyor...]

Allah tevfikini refik eylesin, hakkı hak olarak görmeyi nasip eylesin. Batılı bâtıl olarak görüp ondan korunmayı nasip eylesin. İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin.

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِنْ رَجُلٍ
 مُسْلِمٍ فُوقَ نَاقَةٍ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ، وَمَنْ جُرِحَ
 جُرْحًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ نُكِبَ نَكْبَةً، فَإِنَّهَا
 تَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَغْزَرٍ مَا كَانَتْ لَوْنُهَا
 الزَّعْفَرَانُ وَرِيحُهَا كَالْمِسْكِ»

An Mu'âzin ani'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme kâle. "Mu'âz radiyallahu anh'ten rivayet olunmuş ki Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz şöyle buyurmuş;"

Riyâzü's-sâlihîn hadislerinden. Yani hadisler kıymetli, sahih, sağlam senetli hadîs-i şerîfler.

Men kâtele fî-sebîlillâhi min raculin müs-limin fuvâka nâkatin vecebet lehû'l-cennetü ve men curiha curhan fî-sebîlillâhi ev kibe nekbeten fe-innehâ tecîu yevme'-l-kiyâmeti ke-eğzeri mâ kânet levnuhe'z-za'ferânü ve rîhuhâ ke'l-miski.

Ravâhu Ebû Davûd ve't-Tirmizî ve kâle hadîsün sahîhun.

İki meşhur hadis kitabı olan Ebû Dâvud [ve Tirmizî'nin rivayet ettiği] bir hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfte buyurmuş ki;

b. İki Deve Sağımı Kadar Bile Olsa Cihada Katılan Müslümana Cennet Vacip Olur

Men kâtele fî-sebîlillâhi min raculin müslimin. “Kim müslüman bir adam olarak, müslümanlardan, müslüman kişilerden.” *Min raculin müslimin.* “Müslüman adamlardan kim ki düşmanla savaşır.” *Füvâka nâketin.* “Deve[nin iki] sağımı [arasındaki] kadar bir zaman.”

Vecebet lehû'l-cennetü. “Cennet vacib olur.” Cennete girmek kesin [olur.] Bu kadar zaman cihada katılmış kimseye cennet vacib olur. Cihat bu kadar önemli. Yani ölmek, şehit olmak vesaire değil, bu kadar bir cihada katılmış kimseye cennet vacib olur.

Ve men curiha curhan fî-sebîlillâhi. “Kim Allah yolunda bir yara alırsa, yaralanırsa.” *Ev*

nekibe nekbeten. “Veya Allah yolunda bir eziyet çekerse, zulme uğrarsa.” Yakaladılar işkence ettiler veyahut yolda zahmet çekti.

Fe-innehâ tecîu yevme’-l-kıyâmeti. “Bu yarası kıyamet gününde.” *Ke-eğzeri mâ kânet.* “Şarıl şarıl, en çok aktığı zaman nasıl akıyorsa, öyle akıyor gibi gelir.” Yani ilk yaralandığı zaman kanı fışkırdı, aktı ya, en çok aktığı zamandaki gibi kıyamet gününde mahşer yerine öyle kanı en çok aktığı hali gibi akıyor [olarak] gelir.

Levnuhe’z-za’ferânü “Rengi zâferan renginde.” *Ve rîhuhâ ke’l-miski.* “Kokusu da misk gibi kokar vaziyette...”

Yani Cenâb-ı Hak onların Allah yolunda böyle kan akıttıklarını, zahmet çektiklerini göstermek için o haliyle getirir. Ama çok güzel kokulu... Zâferanı da tabiri caizse kadınlar yüzleri daha kırmızı olsun diye allık pudra sürüyorlar ya. Güzel görünmek için zâferanla saçlarını vesairesini yağlardı, sürerlerdi. Hem güzel kokardı. Zâferan [pirincin] içerisine konuyulunca pirinçli tatlı da [kırmızı] oluyor.

Zerdali rengi gibi kırmızımsı oluyor. Rengi zerdali rengi yani kan rengi, kırmızı ama kokusu misk kokusu gibi olur.

c. Cihat Önemlidir. Cihat Olmayınca Tüm Millet Gidiyor

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Cihat çok önemli. Cihatta tabii insan ölüyor, yaralanıyor, olabilir. Ama cihat olmayınca tüm millet gidiyor. Şimdi Çeçenistan'ı düşünün, artık [yardımsız] kalmış durumda nasıl davranacaklar? Cenâb-ı Hakk'tan başka onlara yardım edecek bir durum yok.

Neden?

Topyekün müslümanlar cihadı bırakmış durumda [oldukları için. Bosna-Hersek'i düşünün!] Yüzbinlerce müslümanı öldürdüler. Hem de komşularını öldürdüler, hem de ortada bir sebep yokken hem de kavgayı kendileri çıkararak. Yani sulh içinde yaşıyorken saldırdılar.

Neden?

Cihat olmadığı için. Kosova'da [ve] birçok yer bundan dolayı oldu. Peygamber Efendimiz diyor ki;

بُعِثْتُ بِالْجِهَادِ وَلَمْ أُبْعَثْ بِالزُّرَّاعِ

Bu'istü bil-cihâdi ve lem üb'as [bi'z-zürrâ'i. “Ben ziraat için gönderilmedim, cihat için gönderildim.”] Çiftiçilikle emrolunmadım, cihatla emrolundum.

Ümmet, tabii cihat edecek insan, cihadın tedbirlerini de alır.

Fatih ne yapmış?

Top icat etmiş, havan topu icat etmiş. Karşısında surlar var, surların arkasını dövcek, “Nasıl bir silah yapabilirim?” diye oturmuş, havan topunu icat etmiş: Küçük namlulu, yönü havaya doğru dönük top. Buradan patlattığı zaman patlıyor, hooop surun arka tarafına gidiyor. Yani, “Dümdüz atıp da suru kıran top- ların yanında bu da lazım.” diye düşünmüş onu icat etmiş.

Başka ne yapmış?

Gemiler Haliç'e giremiyor. Derenin üstüne yağlı tahtalar döşeyip, çakıp, kayıkları halatlarla oradan çekip öbür tarafa indirmiş. Gemi ama o zamanın gemisi ne olacak yani!

Mandalarla, askerlerle, “Ha gayret!”, “Ha gayret!” çektirmiş.

Buluşlarının haddi hesabı yok. O devrin en ileri savaş [aletlerini] bulmuş.

Neden?

“Savaş yapacağım” diyen insan tedbiri ona göre alır; yazlıkta para harcamaz, yılbaşında para harcamaz, parayı ona göre [harcar,] geliştirir.

Pakistan atom bombasını yapmadı mı?

Yaptı.

Neden?

Hindistan yaptığı için, Hindistan ile savaş halinde olduğu için mecburdu. Canını dişine taktı yaptı.

Biz niye yapmadık?

Yapsaydık bizimde bir atom bombamız var derdik. 1940’lı yıllarda Nuri Demirağ uçak fabrikası kurdu, yaptı ve uçurdu. Sonra onlar kapatıldı. O zamanlar o 40’lı yıllarda işte buradaki ziraat uçakları gibiydi uçaklar. O kadar. Ben ilkokuldayken uçaklara meraklıydım,

[uçakların] resimlerini yapardım, şekillerinin nasıl olduğunu biliyorum, basitti yani. Türkiye onu yapabiliyordu. Nuri Demirağ diye birisi fabrikasını kurmuştu, yapıyordu.

Yapılmadı, şu anda neyiz?

Silah bakımından geriyiz. Amerika bizden ileri... Amerika, Avrupa, İngiltere, Fransa, Almanya, Çin, Japonya kıtalar arası füzeler yapmayı başarmışlar. Yani buradan öbür tarafa bombayı yolluyor, uzun mesafeden öbür tarafa vuruyor. Bunu bulmuşlar. Biz, “100 kilometre ileriye gidebilen füze yaptık.” diye kendimizi kârda sayıyoruz. Yüz kilometre, çünkü daha öteye gidecek teşkilatı, madeni üretememişiz; ısındığı zaman önü eriyor, arkası yamuluyor. Yani çalışmamışız. Çalışsak bulacağız. Belki başka şeyler bulacağız. Yani [bulmak için] oturan buluyor.

Bir tanesi otomobil yaptı diye ötekisi duruyor mu?

Fransa başka otomobil yapıyor, İtalya başka otomobil yapıyor, İspanya başka otomobil yapıyor. Bir çaresini buluyorlar.

Evet, cihadın farz olduğunu bilen, sevap olduğunu bilen onun için çalışmasını yapan ne yapar?

Cihada uygun tertibatını da alır. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de Cenâb-ı Hakk buyuruyor ki;

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

Ve e'iddû lehüm. “Düşmanlara karşı hazırlık yapın.” *Mesteta'tüm.* “Gücünüz yettiğince.” *Min kuvvetin.*¹ “Silah ve kuvvet yanında nelerden hazırlıkları yapabilirsiniz yapın.” buyuruyor.

Milletçe silahlı olursan, Yunanistan çatamaz. Yunanistan olmazdı zaten! Toprağı kaybetmezdin.

Endülüs yedi asır müslüman yaşadı. El-hamra sarayı yapıldı, İslâm damgası vuruldu. Yedi asır halifeler idare etti. Tarih kitapları yazıyor. 1400 bilmem kaç yılında orada bilmem katolik Ferdinand ile bilmem nere kraliçesi İzabella evleniyorlar, güçlerini birleştiriyorlar. İspanya'da ki parça parça olmuş olan

¹ 8/Enfal, 60.

beylikleri birbir ortadan kaldırıp İspanya'yı tekrar ellerine geçiriyorlar. Ama daha Cebel-i Târık yani o boğaza ismini veren komutan zamanında İspanya alınmıştı, Pirenelerden Fransa'ya geçilmişti. İsviçre'ye geçilmişti. İsviçre tarihini okudum hayret ettim ben. Müslümanlar İsviçre'ye geçmiş. Yani Orta Avrupa'ya kadar inmişler. Dursalardı, yani cihad ederek...

Tabii cihadın çeşitleri var; savaşmak var, savaştan önce İslâm'ı teklif etmek var;

“Ben seninle savaşmak istemiyorum, müslüman ol, puta tapmayı bırak, bâtil yolu bırak.”

“Bırakmayacağım.”

“Bırakmayacaksan cizye ver. Benim idaremi kabul et.” deniliyor. İki şart var yani. Ondan sonra yönetim sende olarak İslâm'ı yaymak öğretmek için çalışıyorsun. Burda nasıl kiliseyi devlet destekliyorsa, nasıl belediye destekliyorsa, okullar, hastaneler, her türlü tesisler kilisenin elinde ise, [bütün bu imkanlar] senin olduğu zaman her şeyi yaparsın.

Doğu Timor’da kim istiklal mücadelesi başlattı, kim kazandı?

Oranın kardinalı. Avusturalya’ya veya bir adaya kaçtı, Yeni Zelenda’ya mı, bir yere kaçtı. Ondan sonra geriye döndü, bitti, [Doğu Timor Endonezya’dan koptu.] Başkaları cihadı bırakmıyor, bırakmamış, yirminci yüzyılda bile devam ediyor...

Bırakan kim?

Şu “Bir deve[nin iki] sağımı [arası] kadar bile olsa cihada katılan insana cennet vacib olur.” hadisinin kıymetini bilmesi gereken müslümanlar cihadı bırakmış. [Çalışmayı bırakmış,] cihadı bırakmış, birliği bırakmış, beraberliği bırakmış, tefrikaya düşmüş, ülkeye hizmet etmemiş.

Şimdi ben hayret ediyorum, Ache niçin Endonezya’dan ayrılmak istiyor? Müslüman Acheliler, başörtülüler.

Hâsılı cihat kıyamete kadar geçerli. Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor. Sevabı da bu.

d. Cihada Katılmak, Evinde Yetmiş Yıl Namaz Kılmaktan Daha Sevaplıdır

Ve an Ebû Hureyrete radiyallahu anhu kâle. “Ebû Hüreyre radiyallahu anh’ten rivayet olunmuş ki;”

مَرَّ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَعْبٍ فِيهِ عِيْنَةٌ مِنْ مَاءٍ عَذْبَةٌ فَأَعْجَبَتْهُ لَطِيبِهَا، فَقَالَ: لَوْ اعْتَزَلْتُ النَّاسَ، فَأَقَمْتُ فِي هَذَا الشَّعْبِ، وَلَنْ أَفْعَلَ حَتَّى أَسْتَأْذِنَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: «لَا تَفْعَلْ، فَإِنَّ مَقَامَ أَحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهِ فِي بَيْتِهِ سَبْعِينَ عَامًا، أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ الْجَنَّةَ، اغْزَوْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَوَاقَ نَاقَةَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ»

Merra racülün min ashâbi Rasûlillâhi sal-lallahu aleyhi ve selleme bi-şi'bin fîhi

uyey[netün min mâin] azbetün fe-a'cebethü.
“Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ashabından [bir adam,] orada tatlı suyu olan bir pınar gördüğü bir yerden geçti.”

Yolculuk yapıyor, bir yerden geçiyor. Orada bakıyor ki tatlı su var. Suudi Arabistan’da tuzlu olmayan tatlı su çok önemli. Geçtiği yerde o pınarı, tatlı sulu pınar görüce;

Fe-a'cebethü. A'cebethü “hoşuna gitti” demek. Ohh! Mevki boş çünkü o zaman arazi geniş, insan az. Yani böyle her taraf tapulu değil, zaten şimdi bile tapulu değil. Yol açılıyor, hükümdar iki tarafını kendisine tapu ettiriyor, prensler. Ondan sonra paralar oluk gibi [akıyor], ondan sonra onları nerede harcayacağını bilemiyor.

“Orası, Peygamber Efendimiz’in ashabından [olan] adamın hoşuna gitti.” *Fe-kâle levi'tezeltü'n-nâse fe-ekamtü fî-hâze's-şi'bi.*
“Keşke insanlardan, ahaliden ayrılısam da şu vadide otursam.” Su var, vadi güzel, hoşuna gitti, “Keşke şurada otursam” dedi.

Ve len ef'ale hattâ ezte'zine Rasûlallahi sallallahu aleyhi ve sellem. Kendi kendine;

“Yalnız Resûlullah’tan izin almadıkça bu niyetimi yapmayacağım.” dedi.

İzin isteyecek, “Yâ Resûlallah! Ben falanca yerden geçerken çok güzel bir pınar, güzel bir vadi, mümbit bir arazi gördüm, sevdim, beğendim, şöyle orada oturmak istiyorum, diye Resûlullah’a sormadan bu işi yapmayayım.” dedi, yani soracak.

Fe-zekera zâlike li-Rasûlillahi sallallahu aleyhi ve selem. “Peygamber Efendimiz’e de bu durumu gitti, anlattı.” “Beğendim yâ Resûlallah, şöyle bir mevkii...” [dedi.]

Kâle. “Peygamber Efendimiz dedi ki.” *Lâ te’fal.*

Lâ tefal ne demek? Arapça bilmiyor musunuz siz?

Lâ tefal “Yapma” demek. Peygamber Efendimiz;

“Sakın ha, öyle yapma!” dedi.

Fe-inne makâme ehadiküm fî-sebîlillâhi. “Çünkü sizden birinin Allah yolunda biraz ayakta durması, savaşta, cihatta, Allah yo-

lunda biraz kâim olması.” *Efdalü*. “Daha faziletlidir, üstündür.” *Min salâtihi fî-beytihi seb’îne âmen*. “Evinde 70 yıl namaz kılmasından daha sevaplıdır.” dedi.

Yetmiş yıl, on senesi de çocukluğuna [sayılırsa yaklaşık] bir ömür boyu demektir. “Sizden birinizin ömür boyu evinde namaz kılmasından, cihada ayağa kalkması, biraz cihatta durması daha sevaplıdır.” dedi.

Elâ tuhibbûne en yağfirallâhü leküm ve yüdhilekümü’l-cennete. “Siz Allah’ın sizin günahlarınızı bağışlamasını ve sizi cennete sokmasını istemez misiniz?”

İstemez misiniz affı mağfiret olunmayı, cennete girmeyi?

e. Allah’ın Mağfiretini İsteyenler Cihad Etsinler

Uğzû. “Gaza edin, cihat edin.” *Fî-sebîlillâhi*. “Allah yolunda cihat edin.” *Men kâtele fî-sebîlillâhi fuvâka nâkatin*. “Bir deve[nin iki] sağlığı [arasındaki zaman] kadar Allah yolunda çarpışan bir kimseye.” *Vecebet lehû el-cennetü*. “Cennet vacib olur.”

Burada miktar söylemiyor, “Yeşil vadide [yaşamaktansa,] birazcık Allah yolunda kâim olması daha uygundur.” dedi.

Ravâhu't-Tirmiziyyü fe-kâle hâdîsün hasenün.

الفُواقُ: مَا بَيْنَ الْحَلْبَتَيْنِ

el-Fuvâku mâ beyne'l-halbeteyni. “Fuvâk denilen kelime de, mânası neymiş?

“İki deve sağlığı arası[ndaki geçen zaman].”

[Kelimenin] Arapça'sını bilmek daha iyi, kaçırmıyorsun. Tercümeye kaldın mı, mütercimmin keyfine bağlı kalıyorsun. Arapça'yı bildin mi o zaman eksikliğini fazlasını, yanlışını anlıyorsun.

Fuvâka nâka. Bir nâkanın fuvâkı ne demek?

“İki sağlığı arasındaki müddet.”

Ha demin ki mâna değilmiş demek ki. Bu izahat önemli. Demin ben demiştim ki; “Deve sağlığı kadar.” Çünkü demin ki tercümede öyle diyordu.

Ne diyordu?

“[Bir deve] sađacak kadar muharebe ederse.” diyordu.

Ben de sanıyordum ki, deveyi fışt fışt fışt sağacaksın, o sağılış miktarı kadar sanıyordum, öyle anlamıştım. Burada diyor ki; *Fuvâk*, “İki sağılış arasındaki zaman.” [demektir.]

Memeye sütün birikmesi zaman alır mı?

Var mı sütün sağmayı bilen, inekleri olan? Günde bir defa mı sağılırdı ne olurdu?

Efendim, bir sabah bir akřam olmak üzere günde iki defa sađılabilir.

Günde iki defa sağılabilir. Yani iki sağma arası, [ortalama] 12 saat filan çarpışmak... Yani řu kadarıcık, [bir deve sağacak kadar zaman] değil. Anlaşıldı...

Üçüncü hadîs-i şerîfi okuyorum bitiriyorum.

قِيلَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا يَعْدِلُ
الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ؟ قَالَ: «لَا
تَسْتَطِيعُونَهُ»، قَالَ: فَأَعَادُوا عَلَيْهِ مَرَّتَيْنِ، أَوْ
ثَلَاثًا كُلُّ ذَلِكَ يَقُولُ: «لَا تَسْتَطِيعُونَهُ»، وَقَالَ فِي
الثَّالِثَةِ: «مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ كَمَثَلِ
الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْقَانِتِ بِآيَاتِ اللهِ، لَا يَفْتُرُ مِنْ
صِيَامٍ، وَلَا صَلَاةٍ، حَتَّى يَرْجِعَ الْمُجَاهِدُ فِي
سَبِيلِ اللهِ تَعَالَى»

Üçüncü hadis. Türkçe'sinde belki atlama olur diye Arapça'sını görelim diye bu sayfaya atladık, baktık. Açılan sayfayı okuyorum sadece.

Ve anhu radiyallahu anhu. “Yine Ebû Hüreyre radiyallahu anh'ten rivayet edilmiştir.”

“Ebû Hüreyre radiyallahu anh rivayet ediyor ki...” *Kîle yâ Resûlallâhi.* “Denildi ki ey Allah'ın Resûlü!” *Mâ ya'dilü'l-cihâde?* “Cihada ne denk gelir?” Cihad çok sevap... *Mâ ya'dilü'l-cihâde fî sebîlillah.* “Allah yolunda cihada

denk olan ne vardır? İbadetlerden ne yaparsa ona denk olur?”

Kâle lâ testetî'ûnehû fe-eâdû aleyhi mer-rateyni ev selâsen küllü zâlike yekûlü lâ testetî'ûnehû. “Güç yetiremezsiniz.” “Soruyu Resûlullah’a [iki veya] üç defa tekrar tekrar sordular. O da her seferinde *lâ testetî'ûnehû*, ‘Ona güç yetiremezsiniz.’ dedi.” Yani, “Cihat yapmaya [denk bir ameli yapmaya] takat bulamazsınız, takat getiremezsiniz,” dedi. “Sonra da açıklayıcı bir bilgi olarak buyurdu ki...”

Meselü'l-mücâhidi fî-sebîlillahi. “Allah yolunda cihad eden mücahidin misâli şunun gibidir.” Allah yolunda cihad eden mücahid şuna benzer:

[Ke-meseli's-]sâimi'l-kâimi'l-kâniti bi-âyâtillâhi lâ yeftürü hattâ yercia'l-mücâhidü fî-sebîlillâhi.

“Allah yolunda cihad eden kimsenin misâli neye benzer?”

es-Sâim. “Oruç tutan.” *el-Kâim.* “Gece-leri de namaza kalkan, namaz kılan.” Gece

gündüz namaz kılan, oruç tutan. *el-Kânit*. “Allah’a itaat ve ibadet eden.” *Bi-âyâtillâhi*. “Allah’ın âyetlerini anlayarak okuyup ona itaat eden.”

Biz Kur’an’ı okuyoruz ama mânasını bilmiyoruz. İşte *Elemneşrah leke*’yi, *Ve’d-duhâ*’yı, *Ve’ş-Şemsi ve duhâhâ*’yı vesaireyi okuduk.

Lâ uksimu bi-hâze’l-beled.

Ne dedi?

Anlamıyoruz.

“Allah’ın âyetlerini anlayıp itaat eden, namaz kılan, oruç tutan insan gibidir.” *Lâ yef-türü*. “Hiç kesmeden, kesintisiz bu işleri yapan kimse gibidir.” *Min salâtin ve siyâmin*. “Kıldığı namazdan, tuttuğu oruçtan hiç kesinti yapmadan namazını orucunu devam ettiren kimse gibidir.” *Hattâ yercia’l-mücahidü fî-sebîlillahi*. “O Allah yolunda cihada gitmiş olan kimse savaştan geri dönünceye kadar...”

“Mücahidin durumu, hep oruç tutup, hep namaz kılıp, hep Allah’ın âyetlerin okuyup, hep itaat eden, hiç boş durmayan daima yapan insan gibidir.”

Mücahid yola çıktı, gidiyor, bir ay, on beş gün ne kadarsa; bir sene, altı ay, üç ay [sonra geri] geliyor. O da, [cihada gitmeyen kimse de] hiç durmadan oruç tutuyor, namaz kılıyor, âyetleri okuyor, itaat ediyor, onun gibidir.

Müttefekun aleyh. “Buhârî ve Müslim beraberce bu hadîs-i şerîfi zikretmişler.” *Ve hâzâ lafzu müslimin.* “Bu okuduğum Müslim isimli hadis aliminin ifadesi.” Buhârî’nin ifadesinde deniliyor ki;

ان رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ دُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ يَعْدِلُ
الْجِهَادَ، قَالَ: لَا أَجِدُهُ قَالَ: هَلْ تَسْتَطِيعُ، إِذَا خَرَجَ
الْمُجَاهِدُ، أَنْ تَدْخُلَ مَسْجِدَكَ فَتَقُومَ وَلَا تَفُتْرَ،
وَتَصُومَ وَلَا تَفْطِرَ قَالَ: وَمَنْ يَسْتَطِيعُ ذَلِكَ

Enne racülen kâle. “Adamın birisi dedi ki:” *Yâ Resûlallahî düllenî alâ amelin ya’dilü’l-cihâde.* “Bana cihada muadil olan, cihada denk olabilecek bir ibadeti anlativer, öğretiver, söyleyiver.” dedi. “Delalet ediver, kılavuzluk ediver de onu bileyim, yapayım.” demek istedi.

Kâle lâ eciduhû. “Ben böyle bir ibadet, cihada denk olan ibadet bilmiyorum” dedi. Sonra dedi ki;

Hel testetî’u? “Sen güç yetiştirebilir misin?” *İzâ harece’l-mücâhidü.* “Mücahit komşun cihada gittiği zaman.” *En tedhule mescideke.* “Mescidine, ibadet ettiğin yere gersen.” *Fetekûma ve lâ teftür.* “Hep namaz kılsan, hiç namazsız durmasan, hep namazda olsan.” *Ve tesûmü lâ tüftir.* “Hiç iftar etmeden, oruç açmadan, oruç tutsan, buna güç yetirebilir misin?” *kâle ve men yestetî’u zalike?* “Buna kim güç getirebilir yâ Resûlullah?” dedi.

Bu hadîs-i şerîfi [Buhârî] bu ilavesiyle böyle rivayet etti.

Yani [hiçbir şey] cihada denk olamıyor. Sabahtan akşama, mücahit dönünceye kadar aç duracak, mücahit dönünceye kadar namaz kılacak, mücahit dönünceye kadar Allah’ın âyetlerini okuyacak, [oruç tutacak, yine de denk olamıyor.]

[Ne yapıp] yapıp ümmetin cihada dönmesi lazım. Bizim cihadı öğrenmemiz lazım. Yoksa yedi asırlık İslâm öncesi Endülüs elden çıktığı

gibi, Balkanlar elden çıktığı gibi Anadolu da elden gitmek üzere...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN
23 Recep 1420 / 01.11.1999

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

